

Takih spominov na mater odseva mnogo iz daljnih detinskih nebes v moji duši, kakor se z daljnega jasnega neba bliska k lepemu vremenu. Le nekaj spominov sem napisal, da vsaj megleno naslikam obraz svoje in — hkrati mnoge, mnoge matere slovanske. Uverjen sem, da se bo zamislil mnogi bralec ob teh vrsticah v oni blaženi čas, ko je še snival v materinem naročju zlati sen, ter našel podobne slike v svoji duši. —

„Pusti moje cvetice!“

V koči konci vasi je stanovala stara Mara s sinom Jurkom. Sedela je dan na dan za stenami, šivala in krpala obleko. Jurko pa je blodil po gorah, po gozdih in stikal po drevesih.

Na vsem Leševcu ni bilo hoje, ni bilo smreke, da je že ni oplezal Márin Jurko. Na vsem pašniku ni bilo grmičevja, v katerem že ne bi bil iztikal po ptičjih gnezdih, ni bilo grma pod katerim že ne bi bil čepel in iskal gob, jagod, cvetic in ptičev.

Na mračnem Leševcu se je bolj udomačil kot njegova mati v tesni čumnati svoje kože.

Zjutraj zarana je že hitel na Leševce. Pozdravljale so ga že cvetice z opojno vonjavo, ptice-pevke z jutranjo pesmijo, in vitke hoje so se mu priklanjale v pozdrav.

Pa je splezal na prvo jelko, povzpел se v vrh in zaukal, da je odmevalo v bližnjem Hostniku, da so stegovala ptice glave iz gnezd, da se je odbijal glas na kamenitem Peščenu. — To je bil njegov pozdrav oživiljeni naravi, to je bilo sporočilo vsem gozdnim prebivalcem: Jurko je tu!

Vesel je hitel na drugi konec Leševca, splezal na hojo, in glasni „kuku“ je odmeval po gozdu.

Splezal je spet dol, iztrgal izza klobuka včerašnje cvetice in si natrgal novih, svežih, dišečih.

Da, cvetice, te je ljubil Jurko! Njegov klobuk ni bil — razven najtrše zime — nikdar brez cvetja, da so le priklili iz zemlje rumeni jegličiči, beli zvončki, teloh in drobno resje. Na njegovem klobuku so se vrstile vse cvetice, ki so cvetele po tem prostranem hribu.

Ko so ene uvene, natrgal si je novorazcvêlih.

* * *

Med hojami in smrekami se je pasla po Leševcu mnogoštevilna čreda pod nadzorstvom starega Nandeta.

Jurko ni bil prijatelj Nandetov. Hotel je sam kraljevati pod košatimi smrekami, pod gostimi hojami. Ni bil vesel, da je bilo še drugo človeško srce v samotnem gozdu.

Pa Nande, stari Nande je ljubil glasove svoje črede, in istotako ljubil mirni in prostrani gozd. Jurko pa je bil zaverovan v brezštevilne cvetke, ki so poganjale po mehkem mahu. Ležal je pod grmom v hladni senci in prisluškal petju gozdnih ptic in brenčanju hroščev, čmrljev, čebel in mušic. Pa je že spet visel na visoki hoji in gledal, kam se bo spustila ona vrana, kam se bo skrila žvrgoleči škrianc. S hoje vrhu Leševca je zapazil vsako živinče, ki se je izgubilo od Nandetove črede:

„Kuku, kuku!“ je tedaj zakukal Jurko, in Nande je začel preštovati svojo čredo. — Videl je, da se je izgubila ali Mlekarjeva krava ali Polenkova telica, ali Čenova sivka. Šel je gor k Jurku, da bi izvedel, kje je žival.

A Jurko ni bil prijatelj Nandetu. Opomnil ga je sicer, da ni vse v redu pri čredi, a imel je nad tem veselje, če je iskal Nande izgubljeno telico na levi, namesto na desni strani Leševca.

Vročje je bilo nekega dne. Nande bi bil najrajši ležal v senci. Ali vetrovi so mu prinesli na uho glasni Jurkov: „Kuku!“

Preštel je svojo čredo in iztuhlal, da Polenkove telice ni pri čredi. Šel je k Jurku, da bi izvedel, kje je.

Na hoji je sedel. Klobuk s cveticami je bil položil na tla. Bal se je, da mu vejevje ne bi odtrgalo kake cvetice. Zrl je tje po polju in ugledal Polenkovo telico v detelji. Opomnil je Nandeta.

„Jurko, povej mi, kje je živinče!“

„Kdor išče, najde,“ bil je kratek odgovor.

„Jurko, povej mi, če ne —“

„Kaj bo, če ne povem?“

„Klobuk ti bom preteptal in vse cvetice, ki so na njem!“

Jurko se je ustrašil in obmolčal je.

Nande je vzel klobuk in začel trgati cvetice izza traku.

„Pusti moje cvetice!“ je jeknil obupni Jurko. Nehote se je nagnil proti oni strani, kjer je stal Nande. Šibki vrh tanke hoje se je odlomil, in Jurko je pal na trdo skalo pod jelko.

„Moj Bog!“ zavpil je Nande.

„Moje cvetice!“ je vzkliknil Jurko in obležal nezavesten.

Na Leševcu je spal Jurko tisti popoldan, večer in tisto noč. Zjutraj šele so ga dobili, Nandetu ni dalo miru, da je povedal. . . .

Skrivnostno so se pripogibale hoje in šepetale tajno pesem. Veter pa je raznašal vsem prebivalcem po prostranem hribu besede: „Pomagaj bližnjemu, kjer moreš in kakor moreš.“ . . .

* * *

In mati? E, stara Mara je plakala in je jokala! Saj je ljubila svojega Jurka. Ponavljala je ono pesem o materini ljubezni, ki se je začela z Evo, ki je dosegla svoj vrhunec v Mariji, in ki utihne tedaj, ko neha utrip srca zadnje matere.

Selko.

